

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Menneskebeskyttelse

eller

Dyrebeskyttelse?

Af

DR. JOHANN UDE

Universitetsprofessor i Graz.

(Autoriseret Oversættelse ved St. Fink-Jensen).

NORDISK SUNDHEDSFORLAG

ved H. L. HENRIKSEN

KØBENHAVN

Menneskebeskyttelse

eller

Dyrebeskyttelse?

Af

DR. JOHANN UDE

Universitetsprofessor i Graz.

(Autoriseret Oversættelse ved *St. Fink-Jensen*).

NORDISK SUNDHEDSFORLAG

ved H. L. HENRIKSEN

KØBENHAVN

**B. NIELSENS BOGTRYK.
KØBENHAVN
1930**

Menneskebeskyttelse eller Dyrebeskyttelse?

Menneskebeskyttelse! — Skal Mennesket have Beskyttelse for sit Liv, sin Ejendom, i sin Stræben efter en menneskeværdig Tilværelse? Ja, selvfølgelig! Thi for 1900 Aar siden vandrede Een hen over denne syndige Jord og forkyndte sit indtrængende: »Du maa ikke stjæle! Du maa ikke slaa ihjel!« Vil jeg nu være en Discipel af denne gode Mester, som gik omkring og gjorde Velgerninger, vil jeg altsaa være en **sand Christen**, saa maa jeg ogsaa tage dette Kald op og maa indrette mit Liv derefter. Derfor maa jeg lade **Næstekærlighed** og **Retfærdighed** raade.

»Jeg vil ikke sidde forstokket og blind i Lykke og lade de andre faa Resterne. — Jeg er et Menneske, som de andre er det og vil lide og dø med Menneskeheden!«

Disse Ord af Digteren Eichert kan jeg — Gud ske Lov — helt og fuldt sympatisere med. Men netop fordi jeg formaar at føle med Digteren i disse Ord, maa jeg aabent og frit bekende: Jeg vil ikke lide og dø med Menneskeheden — nej! **Jeg vil langt snarere være lykkelig med Menneskeheden og sammen med den glæde mig over Jordelivet.** Ethvert Menneske skal saavidt det staar til mig, kunne opnaa en **menneskeværdig Tilværelse.** Derfor hør det, Du hjærteløse Verden, derfor kan jeg som Christi Discipel kun stille mig paa de forurettedes Side, de undertryktes Side, paa de fattiges, svages og nødlidendes Side og først og fremmest paa de allerfattigstes Side.

Derfor kan jeg kun slutte mig til **Proletariatet i alle Stænder for at værne det mod dets Udbyttere og Undertrykkere.** Derfor maa jeg være en **forbitret Modstander af Kapitalismen og en skarp Modstander af enhver usocial Produktion og enhver usocial Nydelse.** Thi vor kapitalistiske Samfundsøkonomi i Forbindelse med Nydelsessygen fører tvangsmæssigt til de frygtelige Krige, til Ringeagt for Menneskeliv og Ejendom, fører til Menneskemord og Rov.

Vel anerkender jeg fuldt og helt **Nødværgeretten.** Jeg indrømmer ethvert Menneske Retten til at forsvare sit Liv **mod de uretfærdige Angribere** saavel i Privatlivet som i Folkenes og Staternes Liv. Selv om den uretfærdige Angriber nu ogsaa sætter sit Liv ind — hvem gav ham Retten til paa uretfærdig Maade at angribe mit Liv?

Men hvis jeg selv er Skyld i, eller Folk og Stater selv

er Skyld i, at de angribes — hvorledes kan man da vedblivende tale om berettiget Nødværge?

Hør det, I Jordens Folk og Stater, hør det, I ansvarlige Mænd! I har ingen Ret til at drage mod hinanden med Vaabnene. Det er en fræk Løgn, naar den ene eller den anden siger, at han fører en retfærdig Krig. **Alle moderne Krige er uretfærdige.** I er alle medskyldige i Verdenskrigen, thi I har alle mere eller mindre traadt Christi Bud om Næstekærlighed og Retfærdighed under Fødder. Det kapitalistiske Samfundssystem i hele Verden er et Bevis for, at der i vore Dage ingen retfærdige Krige gives. Det er en vældig uforskammet Løgn af de ansvarlige Mænd, naar de vil forelyve deres Folk, at Fædreland og Folk er i Fare, og at de maa beskyttes med Vaabnene.

I Fare er kun de store og de smaa Kapitalisters Pengesække, og kun til deres Beskyttelse behøver man i vore Dage Militarismen.

Altsaa ned med Krigen! Beskyt Livet! Du skal ikke slaa ihjel! Men i saa Fald, **saa ogsaa bevidst Modstand mod alt, hvad der fører til afskyeligt, organiseret Menneskemord, til Krig. Derfor ogsaa Beskyttelse for Ejendommen.** Enhver sit og for ethvert Menneske en menneskeværdig Tilværelse. Du skal heller ikke stjæle! Hvis enhver har, hvad han behøver til en menneskeværdig Livsførelse, saa er der heller ingen, der har Grund til at undertrykke andre, saa er Menneskene tilfreds. Men naar jeg siger: Jeg er forbitret Modstander af det kapitalistiske Samfundsstyre, saa er jeg dog ingen Modstander af Ejendomsretten; jeg er ingen Modstander af Maskinen; jeg dæmper ikke op

for Teknikens Fremskridt; jeg er ingen Fjende af saadanne Foretagender, der beforder den socialt rigtige Produktion. Men jeg maa paa det skarpeste træde op **mod Indkomster erhvervet uden Arbejde, mod enhver Forretning blot for Vindings Skyld uden sociale Hensyn overfor Medmenneskerne.** Jeg maa endvidere afgjort tage Stilling **mod enhver usocial Produktion og enhver usocial Nydelse. Jeg maa bestemt tage Afstand fra enhver Formueforøgelse, der skriver sig fra en Besiddelse blot af Navn.** Og alt dette maa jeg gøre, fordi jeg med Christus tager Stilling for Menneskebeskyttelse. Derfor maa jeg ogsaa raabe ud i Verden: **At tage Renter er Tyveri fra det ærligt skabende Arbejde, at tage Renter er ganske og aldeles ukristeligt.** Kapitalismen er jo i sit inderste Væsen den krasseste Materialisme. Den er kun en Appel til Magten. Den er en Fornægtelse af al Moral i Samfundsøkonomien. Det beviser de frygtelige Kaprustninger i hele Verden. Vaabenrustningen betyder ikke Menneskeværn, men aabenbarer kun de rustendes bestialske Vilje til Menneskemord. Derfor, den der vil gaa med Christus, han maa ganske simpelt vægre sig ved Vaabentjeneste, maa sabotere den moderne Krig og Kaprustningen med alle lovlige Midler, maa fordømme Apellen til Magten, for at forhindre det af Kapitalismen organiserede Menneskemord, saa meget han kan. Men først og fremmest maa den sande Christi Discipel i sit Liv **undgaa alt, hvad der fører til Krig, hvad der fører til Drab.**

At jeg ogsaa er en **Modstander af Dødsstraffen,** nævner jeg kun i Forbigaaende. Naar Fuldbyrdsen af Dødsstraffen paa Forbrydere i visse Tilfælde er et

saa vigtigt og nødvendigt Middel, som man siger, hvorfor, I Dommere, hvorfor fuldbyrder I da ikke med egen Haand denne Execution? Hvorledes, I gruer derfor? Ja, og med Rette! Men andre skal altsaa være saa hjærteløse og ufølsomme for som Bødler i Lovens Navn, som det saa smukt hedder, at berøve et Menneske Livet? Jeg mener, at saalænge Samfundet endnu har andre Midler til virksomt at beskytte sig mod Forbrydere og gøre Forbrydere uskadelige — og saadanne Midler har Samfundet — saalænge er Dødsstraffen ikke berettiget.

Altsaa fuld og tilstrækkelig Beskyttelse for ethvert Menneskeliv! Ja, Beskyttelse for ethvert Menneskeliv! Hvem vover at gøre nogen Indvending mod denne Fordring?

Dog — hvad har den af mig forsvarede Menneskebeskyttelse med Dyrebeskyttelse at gøre? »Menneskebeskyttelse eller Dyrebeskyttelse?« — Saaledes hedder jo det Emne, jeg behandler. Er den af mig valgte Titel ikke ganske mærkelig?

Jo, naturligvis, for den, der forsvarer det organiserede, afskyelige Meneskemord og Menneskemassakre med al dets bestialske Gru, den, der ikke holder Menneskelivet for helligt, den, der holder for, at Menneskene i Skyttegravene skal jage hinanden Bajonetten i Livet, den, der holder for, at Mennesker, der aldrig personligt har gjort hinanden noget ondt, i hundred og tusindvis skal sønderrive hverandre med Bomber eller forgifte hverandre med Gas, den, som er kold overfor Meneskeslagteriets Gru, den, der endnu anser Drab af Mennesker fra Baghold paa Kom-

mando i Kapitalismens Interesse for en Heltedaad, for den er mit Emne ganske vist aldeles værdiløst. *Den, der ikke har nogen Forstaaelse af Menneskebeskyttelse, vil endnu mindre forstaa Ordet »Dyrebekyttelse«.* Men den, der vil følge Mesteren *Christus*, den, der har et følende Hjerte i sit Bryst, den, for hvem Ordet: »Du skal ikke slaa ihjel« er helligt, naar det gælder Mennesker, for den er heller ikke Ordet »Dyrebekyttelse« en tom Frase, han har ogsaa Ærefrygt for Dyrets Liv.

For den ene Slags maatte Svaret altsaa lyde: Hverken Menneskebeskyttelse eller Dyrebekyttelse! *Men for os kan det kun lyde: Menneskebeskyttelse og Dyrebekyttelse!* Beskyt Menneskene, men beskyt ogsaa Dyrene!

Værn ogsaa Dyrene! Naar jeg er en sand Christen, saa maa jeg optræde som Dyrenes Forsvarer mod de skændige Grusomheder, som bliver begaaet mod Tusinder og atter Tusinder af Dyr — som det foregives »i Videnskabens Navn« og »til Gavn for den lidende Menneskehed« — ved **Vivisektion** ved vore højere Skoler og i de saakaldte »videnskabelige Laboratorier«. Som Christen maa jeg højt og energisk rejse Protest mod alle de afskyelige Kvaler, som Hundreder af Dyr **Dag efter Dag maa lide i Slagtehusene**, for at deres Kadaver kan blive fortæret af de Mennesker, som kræver dette. Jeg maa som Christen tage Parti for Beskyttelse af Dyrenes Liv mod det **tusindfoldige Massemord** paa uskyldige Dyr, som bliver begaaet i By og paa Land, og mod alle de udspekulerede **Pinérier** og **Mishandlinger af Dyr** i By og paa Land, ligegyldigt om den paagældende *Dyrplager er Professor i*

Medicin eller Slagtermester eller Staldkarl eller en afsindig Idiot eller en Dreng, som spidder Biller.

At Dyrene efter Skaberens Hensigt og Bestemmelse skal tjene Menneskene, behøver jeg vel ikke at fremhæve. At endvidere Menneskene under visse Omstændigheder — f. Eks. som Nødværge — ogsaa er berettiget til at dræbe Dyrene, at Mennesket i saadanne Tilfælde, hvor Livet ellers stod paa Spil, henter sin Næring fra Dyreriget og saaledes maa berøve Dyret Livet, vil ingen bestride. Men det har ikke det ringeste at gøre med Vivisektionens ganske simpelt sadistiske Afskyeligheder, med det Massebord og de Grusomheder, som foregaar i vore Slagtehuse, og med alle de andre Slags Dyremishandlinger, som vi uafsladelig maa opleve overalt omkring os. At bruge Dyret i sin Tjeneste, er dog ikke det samme som at misbruge Dyret! Hvad vi bekæmper er Dyremisbruget.

Vivisektion betyder ordret Sønderlemmelse af et levende Dyr. Men man forstaar nu om Dage ved Vivisektion enhver Experimenteren med levende Dyr, Dyreforsøg. Forsøg af den mest forskellige Art anstilles paa levende Dyr. Herunder bliver Forsøgsdyrene i levende Live og for det meste ved fuld Bevidsthed sprættet op, gennemsavet, skoldet, dyppet i brændbare Vædske og antændt levende, deres Hud bliver trukket af dem, Hjerneskallen gennemboret, Hjernens bliver fjernet med Knive, svedet med glødende Jern eller stukket med Naale eller gennemskyllt med kogende Vand. Paa levende Dyr bliver indre Organer ødelagt, udskaaret, knust, underbundet. Luft-

vejene bliver snøret sammen, Nerverne blottede og irriteret mekanisk eller elektrisk. Man syr Øjnene sammen paa Forsøgsdyrene eller tager dem ud af Øjnhulerne, svinger Dyrene rundt paa Drejeskiver, lader dem brænde levende i Ildovne eller fryse ihjel i Iskuler, tørste eller sulte ihjel, brækker eller knuser deres Knogler. Man giver dem alle mulige Gifte, hælder kogende Vand i Maven paa dem, indpoder Materie i Øjnene paa dem. Mangt et Dyr bliver paa denne Maade pint og martret i uge-, ja maanedsviis. Hundreder og Tusinder af Hunde, Katte, Kaniner, Rotter, Mus og Marsvin af Frøer, Fugle, Fisk, Aber og Heste og andre Dyr gaar paa denne Vis Aar efter Aar ynkværdigt til Grunde i Laboratorierne under de unævneligste Pinsler og Kvaler. Hvilke forfærdelige Kvaler maa f. Eks. ikke hin Hund have udstaaet, som følgende Forsøg blev foretaget paa: Uden at bedøve den, blev af Vivisektoren Jugular-Venen (paa Halsen) blottet og derefter aabnet. Gennem Aabningen blev et bøjeligt Rør ført ind og ført videre ind til Hjertet og skubbet op gennem Hjertet til den store Vene, som fører Blodet fra Leveren og fra de bageste Dele af Legemet. . . .

Du arme, du uskyldige Skabning, hvilke skrækkelige Kvaler maa du ikke have lidt!

Men — siger man nu til os — det sker altsammen og maa ske »i Videnskabens Navn«. »For den stakkels lidende Menneskeheds Skyld«, siger man os, bliver disse Forsøg anstillet. Den saaledes vundne Indsigt skal have den største Betydning for Medicinen.

Dog — man maa fri mig fra at beskrive flere Tilfælde af Dyreforsøg, som man gennemfører »i Viden-

skabens Navn« og »til Gavn for den lidende Menneskehed«. Mit Hjerte krymper sig, naar jeg forestiller mig deres skælvende, skændede og gennemsaveede Legerer. Jeg synes at høre Smerteraabene, Klagehylene og disse til Døden pinte Ofres Klynken. Jeg gruer og gribes af en lammende Rædsel, naar jeg blot læser Vivisektionsprotokollernes Enkeltheder eller en Bog som *Haberlandts* om Vivisektionens Metoder. Og alt sammen i Videnskabens Navn!

Men hør, I Vivisektorer — om I saa hundrede Gange paaberaaber Jer Videnskaben, om I saa hundrede Gange henviser til den mægtige Nytte, som I med jeres vivisektoriske Dyreforsøg bringer den lidende Menneskehed — jeg tror Jer ikke. I snakker Jer selv ind i noget, som i Virkeligheden ikke forholder sig saaledes, som ikke er sandt; og den blinde, den forblindede Mængde snakker efter Eder og tror derpaa. *Men Hundrede af Eders egne Kolleger, ofte medicinske Kapaciteter anklager Eder, og mange af dem, som først selv har drevet Vivisektion, har senere forbandet og angret deres Færd som unyttig Grusomhed.* Det er alt saa paa høje Tid, at den store Offentlighed faar Besked om Eders til Sadisme grænsende Gøren og Laden. Det er paa Tide, at Vivisektionens grusomme Dyremishandling og med den Vivisektorerne endelig faar deres skændige Haandværk grundigt bragt frem i Dagens Lys. **I Vivisektorer fremmer hverken Videnskaben eller yder den lidende Menneskehed nogen Tjeneste med eders Dyremishandlinger.**

Som om det ikke var de kliniske Iagttagelser ved Sygesengen, som om det ikke var Obducering og Un-

dersøgelse af Ligene, som i første Række var Vejledere i Medicinen og endnu stadig er Betingelsen for Fremskridt indenfor Medicinen! *Og netop de berømteste Læger, enten de saa var Kirurger eller Klinikere eller Medicinere er ikke Vivisektorer.* Der staar endnu ganske vist et Spørgsmaal tilbage, nemlig om den moderne Skolemedicin med dens i vore Dage saa højt priste og beundrede Operationsteknik befinder sig paa den rigtige Vej, d. v. s. det maa endnu først undersøges, om det ikke var bedre **at operere mindre, men i Stedet for helbrede mere, mere understøtte Naturen og dens Helbredelsesvis og frem for alt iværksætte en alsidig naturlig, fornuftig Levevis.** Men dette være nu, som det vil — Vivisektionsmodstanderne, ogsaa mellem Lægerne, bliver stadig flere. Her blot nogle Røster fra Medicinere og Forskere, som jeg paa maa og faa griber ud af et Hundredtal af Vidnesbyrd:

Prof. M. Niemayer siger: »Dyreforsøgene med Medikamenter er ganske frugtesløse for Behandlingen af Sygdomme.«

Dr. Noe Walker udtaler: »Fysiologien, Videnskaben om de normale Livsfunktioner, har aldrig nogensinde opdaget et eneste Helbredelsesmiddel, uagtet den ofrede Millioner af Dyr ved en grusom Død.«

Dr. Voigt skriver: »Det vil være svært for d'Hrr. Vivisektorer at udfærdige en Fortegnelse over de Tilfælde indenfor deres Videnskab, som har bidraget til Helbredelse af en Sygdom.«

Dr. Kingsford opstiller følgende Sætning: »Vivisektionen er ingen videnskabelig Methode; den er i sit Væsen uvidenskabelig.«

Den berømte Kirurg *Prof. Lowson Tait* afgiver følgende Erklæring: »Paa Forhaand erklærer jeg, at Eksperimentet paa levende Dyr i Undervisningsøjemed er absolut unyttigt og skulde forbydes ved Lov«.

Og siden erklærer han: »at Vivisektionen har vist sig unyttig og vildledende, og dens Anvendelse skulde standses til Fordel for sand Videnskab.«

Dr. Roche, Medlem af Pariserakademiet, bekender: »Vivisektionerne fører regelmæssigt til de mest falske Resultater og er i og for sig ganske ude af Stand til at opbygge nogetsomhelst sikkert.«

Dr. Ed. Grosanowski kommer til følgende Resultat: »Enhver ved Hjælp af Dyr erhvervet pharmakologisk Erfaring er absolut værdiløs for den menneskelige Therapi.

Ja, Værdien af saadanne Forsøg er netop negative, fordi de forleder til de allerfarligste Fejlslutninger.«

Den berømte *Prof. Dr. Hyrtl* fælder følgende tilintetgørende Dom over Vivisektionen:

»Den, som rolig kan være med til at se paa, hvorledes Professoren udskærer Hvalpene af en Hunhund, som er bunden til Pinebænken, og holder den ene efter

den anden hen mod Moderen, som klynkende slikker dem og i rasende indædt Harme sønderbider et Stykke Træ, eller hvorledes Professoren med en glødende Naal gennemstikker Kraniet paa en Due for at konstatere overfor sine Elever den højst mærkværdige Kendsgerning, at Dyret med den forbrændte Hjerne ikke mere kan flyve rigtigt. . . ., den, siger jeg, som roligt kan se med derpaa, han skulde være Rakkerknægt, men ikke Læge!«

Prof. Dr. Gustav Jäger kommer med den betegnende Udtalelse: »Dyreforsøget er en af de værste Sumpe i hvilke Skolemedicinen vader rundt og ogsaa een af Grundene til, at Prof. Koch er saa jammerlig kørt fast. Thi Mennesket er hverken en Kanin eller et Marsvin.«

Dog, hvortil endnu flere Domme? Jeg giver, efter nøje Indsigt i de Kendsgerninger og de Grunde, som er fremsat for og imod Vivisektionen, Udtryk for min dybeste Overbevisning, naar jeg siger:

Vivisektionen, som den øves for Tiden, er for største Delen en til Sadisme grænsende Afsindighed; den er som oftest et Afløb for en allerede pathologisk fordrejet Forskertrang; den er i de fleste Tilfælde en Forbrydelse!

Altsaa: Beskyt Dyrene mod Vivisektionens Forbrydelse! Vi maa absolut have *Love*, som ganske simpelt forbyder og straffer denne Vivisektorernes hensigts-

løse og forraaende Virksomhed, som er en Haan mod al Humanitet. *Hvis Vivisektion er nødvendig, saa skal de Herrer Vivisektorer gøre Forsøgene paa sig selv.* Fremfor alt skulde Lægerne og vore ansvarlige Mænd, hvem Omsorgen for Folkesundheden og Folkets Vel er overdraget som Pligt, hellere sørge for, at vort Folk ikke mere ødelægger sin Sundhed med Alkohol og Tobak, at ikke saa mange smittes af veneriske Sygdomme, de skulde arbejde for, at man levede enkelt og fornuftigt. Hvorfor skal de arme, uskyldige Dyr i tusindvis i den lidende Menneskeheds Interesse, som man siger, martres til døde og under uudsigelige Smerter lade sig pine paa alle optænkelige Maader for de Menneskers Skyld, som for Størstedelens Vedkommende selv har paadraget sig deres Sygdomme og Smitte ved deres udsvævende og ufornuftige Skørlevned? — Nej! *Jeg er Kristen, og derfor er jeg og maa jeg være en Modstander af Vivisektionen.* Og dobbelt oprøres mine menneskelige Følelser og min Retfærdighedssans, naar vore **Stater stadig beskytter og fremmer denne Vivisektorernes Virksomhed**, naturligvis ogsaa »i den lidende Menneskeheds Navn«, »for at bevare det saa overordentlig kostbare Menneskeliv!« Som om vore Stater lægger nogen Vægt paa at bevare det kostbare Menneskeliv! Var det da ikke vore Stater, som koldblodigt har ofret ikke blot Tusinder, men Millioner af kostbare Menneskeliv i Verdenskrigen? Er det da ikke det mest forargelige **Hykleri**, et Hykleri som jeg aldrig har kendt Magen til, naar de samme Stater, som skaanselsløst og uden Barmhjertighed ofrede og stadig er rede til at ofre Millioner af Menne-

skeliv for de kapitalistiske Udbytttere under Verdenskrigen, nu finder ethvert Menneskeliv saa kostbart, at de af den Grund stadigvæk lader Hundreder og Tusinder af Dyr pines til døde under de mest udspekulerede Kvaler? De samme Stater, der, som det siges, for det kostbare Menneskelivs Skyld er Forsvarere og Beskyttere af Vivisektionen, lader ikke desto mindre koldblodigt Tusinder, ja Hundredetusinder af deres Borgere forkomme i mugne, mørke Kælderhuller, lader dem forgifte sig med Alkohol og Tobak, ja, hjælper oven i Købet til med denne Förgiftning; de lader andre Tusinder, ja, Hundredtusinder inficeres af Kønssygdomme ved den stats-reglementerede Prostitution; de udsender uden Skrupler Pengesedler, hvorfor der ikke findes Dækning, stjæler hele Formuen fra de Statsborgere, hvis Liv dog er saa kostbart, saa at Hundredtusinder af dem maa friste en kummerlig Tilværelse som Proletar-»Kapitalister« Sandelig! Det er paa høje Tid, at alle disse Hyklere faar Masken revet af Ansigtet. **Vivisektionen, denne Skændsel for vor moderne Tid, maa forsvinde!** Vi maa dog have Barmhjerlighed med de uskyldige Dyr. Thi som den hellige Skrift siger (Sal. Ordspr. 12, 10): »**Den Retfærdige forbarmer sig over sit Kvæg**«.

Den retfærdige forbarmer sig over sit Kvæg! Jeg spørger derfor: Mener Du det virkelig alvorligt med Dyrebeskyttelsen? Har Du virkelig Barmhjerlighed med Dyrene? Lad os engang anstille en lille Samvittighedsransagelse! Hvis jeg har en virkelig hjertelig Medlidenhed med Dyrene, saa maa jeg ogsaa have Barmhjerlighed med de Hundreder af Dyr, som

daglig, som oftest under de grusomste Kvaler, berøves Livet i *Slagterierne* i By og paa Land. Paa raa og ufølsom Maade bliver de stakkels Dyr mangen Gang slæbt til Slagtebænken, fordi Du vil spise deres Kød, fordi Du tror, at Du ikke kan leve uden Kød. Den ene bliver slaaget for Panden, paa den anden bliver Struben skaaret igennem, paa andre bliver Hjernen knust — og de er lykkelige, hvis det første Slag fuldstændig bedøver dem — og paa andre bliver der jaget en Kniv i Hjertet. Og saa falder det endda mangen Gang ikke Slagteren ind først at bedøve de arme til Slagtning bestemte Ofre. Hvilke ligefrem rystende Scener udspilles ikke daglig Tusinder og atter Tusinder af Gange i Slagtehusene Verden over. Medynksværdige er de dødsdømte Dyrs Angstskrig, Rallen og Stønnen, medens Blodet dampende og hvislende strømmer ud af deres skælvende Kroppe. . . .

Og I Kvinder især! Fortæller det Pelsværk, som I bærer, Jer ikke noget, og fortæller de Fjer, som I mener at maatte smykke jeres Hatte med, jer ikke noget? Ser I ikke alt det Blod, som maatte flyde fra stakkels Dyr, jagede og pinte til Døden, for at Eders Forfængelighed, Eders Modesyge kunde blive tilfredsstillet? Og den stakkels blindede Nattergal i Bur, som man har stukket Øjnene ud paa, for at den uophørlig skal synge sin Klagesang, og de mange andre fjedrede Sangere, som man berøver Friheden og stænger inde i trange Bure — kan alle disse kære Smaadyr intet fortælle Eder?

I Mennesker, I er haardhjertede! Hvis I saa endda i det mindste havde Barmhjertighed med Slagtehusenes ulykkeligste Ofre!

Hør dog, hvad den tyske Kresdyrlæge Simon, altsaa en Mand, der taler af tusindtallige Erfaringer, i sin »Kødkontrollens Grundrids« skriver om Dyreslagtning: »En Slagtning,« saaledes skriver han, »er næsteften en Henrettelse eller et Menneskes Voldsdød sikkert det gyseligste af alle Skuespil, og intet er pinligere for en Dyreven end daglig at maatte overvære det Skuespil i utallige Gentagelser. Hvem der paa denne Maade i timevis ser sig omgivet af denne Livets Tragedie, han maa i Vegetarismens Stræben se et Maal, som man paa det inderligste maa ønske naaet«.

Jeg er dybt overbevist om: Sikkert de allerfleste, som nu tror ikke at kunne leve uden Kød, vilde give Afkald paa Kødspisning, hvis enhver selv maatte slagte de Dyr, Svin, Kalve og Okser, Geder, Faar og Kaniner, Duer, Høns og Fisk, som de skal spise. Hvis Du nu vil være konsekvent, maatte Du give Afkald paa Kødspisningen og leve vegetarisk. Thi, hvad Du ikke selv vil gøre af naturlig Medlidenhed, af Medfølelse for det stakkels Dyr, som intet ondt har gjort Dig, det skal Du heller ikke forlange af nogen anden. Men Du vil ikke give Afkald paa Din Kotelet, paa Din Gaasesteg, paa Dit Stykke Skinke, paa Din Pølse o. s. v. Du vil have en Kylling eller en Kapun. Derfor maa andre udføre Slagtningens blodige Haandværk for Dig, maa skære Kønsdelene af Hanen eller Hønen, andre maa dræbe Dyret for Dig.....

Jeg vil og kan naturligvis ud fra mit Standpunkt **ikke sige, at Kødspisning i og for sig er syndig.** Men det kan jeg sige med fuld Overbevisning: *Den vegetariske Levevis, Afkald paa Kødspisning,*

for at skaane Dyrets Liv og for at spare de arme Dyr for de grusomme Slagtemetoders skrækkelige Kvaler er aldeles afgjort en ophøjet, ædel Livsopfattelse. Den der — rent bortset fra de store sundhedsmæssige Fordele ved en rigtig vegetarisk Levevis — af Medlidenhed med Dyret, enten helt giver Afkald paa Nydelsen af Kød eller indskrænker Kødnydelsen til det mindst mulige, viser afgjort en højere Opfattelse af Dyrelivets Værdi end den, der f. Eks. forskriver ristede Lampretter fra hint Firma, der for nogen Tid siden i en tysk By ved Østersøen offentliggjorde følgende Annonce i de store Dagblade: »Lampretter, *levende ristede*, forsender vi billigst pr. Efterkrav.« Hvis man da i det mindste i alle Tilfælde kunde opnaa, at de til Slagtning bestemte Dyr blev bedøvet hurtigt og sikkert før Slagtingen, saa vilde det dog allerede være et betydeligt Skridt fremad paa Vejen mod den ideelle Dyrebeskyttelse. Og naar vi først blot kunde opnaa, at Menneskene ikke mere opdrættede særlige Dyr til Slagtning, da havde vi paa Forhaand umuliggjort megen, uendelig megen Kval.

I al Fald er efter dette den *vegetariske* Levevis et af de bedste og virksomste Midler til en *alsidig Dyrebeskyttelse*. Da jeg ønsker en virksom Dyrebeskyttelse, er jeg som Følge deraf ogsaa Vegetar, har allerede været det i over 20 Aar. Af egen Erfaring kan jeg sige, at denne Levevis øver en *ligefrem overraskende gunstig Indflydelse* paa hele det legemlige og aandelige og især paa det moralske Liv. Naturligvis maa den vegetariske Ernæring ogsaa være rigtigt gennemført. En falsk vegetarisk Ernæring kan være lige saa slet og

undertiden endnu slettere end Kødskosten. *Men hvor gunstigt den vegetariske Ernæring paa den anden Side virker tilbage paa Samfundets økonomiske Liv, viser bl. a. følgende Kendsgerning:*

Naar 1 ha middelgod Jord bliver plantet til med Grønsager og Frugt, saa kan 7 Mennesker prægtigt leve af Høstudbyttet 1 Aar igennem. Dyrker man Korn paa denne ha, saa er Høsten tilstrækkelig til at ernære 3 Mennesker 1 Aar igennem. Ved Mælkeproduktion kan af denne ha frembringes saa meget, at 1 Menneske 1 Aar igennem kan faa sit Udkomme. Men anvender man denne ha til Kvægdrift, saa faar man paa 1 Aar omtrent saa meget Kød, at 1 Menneske kan leve deraf 70 Dage. *Hensynet til Samfundsøkonomien, Iagttagelsen af en god og tilstrækkelig Ernæring af hele Folket maa altsaa særlig under Jordmangel ganske simpelt føre til vegetarisk Levevis.* Man behøver jo for at opnaa den samme Mængde i Næringsværdi ved Kød kost fem Gange saa megen Jord som ved Ernæring ved Plantekost. Og hvad Prisen angaar, saa er den dyriske Æggehvide, altsaa Kødet, 10—15 Gange saa dyr som Planteæggehvide.

Dyrebeskyttelsen, som hviler i Guds helligste Vilje, virker altsaa ogsaa socialøkonomisk til Gunst for Mennesket. **Dyrebeskyttelse er derfor ogsaa altid Menneskebeskyttelse.** Kærligheden til Dyret, den Barmhertighed, som vi yder disse Guds Skabninger, giver hundredfold Frugt. Dyrebeskyttelsen, Velviljen ogsaa overfor Dyrene, forædler Menneskehjertet og avler hos dem en Kærlighedens Aand som den, der levede og virkede i en hl. Frans af Assisis'

glade, barnlige Sjæl, i hin Helgens Hjerte, som saa hjerteligt og oprigtigt elskede alle Dyr, store og smaa, som sine Brødre og Søstre og gjorde ingen af dem noget som helst ondt, for slet ikke at tale om, at han nogen Sinde skulde have taget Livet af et af disse Dyr. Han talte for dem og med dem, og Dyrene erkendte paa deres Side i ham deres Ven og elskede ham. St. Franciskus saa i Dyrene Guds Yndlinge, for hvilke Herren i sin Godhed bærer samme Forsorg som for sine Menneskebørn. Den retfærdige forbarmer sig jo over Kvæget, og St. Franciskus var retfærdig, han var Menneskenes og Dyrenes Ven. Hvor maa jeg ikke personlig beklage, at jeg ogsaa, da jeg endnu spiste Kød, var medskyldig i saa mange Dyrs Død. Jeg beklager, at jeg selv som Jæger og Fisker har dræbt mangt et lille Dyr, uden tvingende Grund dræbt det. Først sent er det fuldt ud gaaet op for mig tilligemed den Beslutning uden Forbehold at efterfølge den hl. Franciskus ogsaa i hans Kærlighed til Dyrene.

Derfor ikke *Menneskebeskyttelse* eller *Dyrebeskyttelse*, men *Menneskebeskyttelse* og *Dyrebeskyttelse*. Begge er Retfærdighedens og Kærlighedens Fordringer. Men Retfærdighed og Kærlighed er det sikre Grundlag for Freden, hin Gudsfred, som i Paradiset har hersket mellem Menneske og Menneske og mellem Menneske og Dyr. Vi maa altsaa drage Omsorg for, at Mennesker og Dyr faar den af Gud tilsigtede Beskyttelse. Da og kun da bliver der Fred, Gudsfred vil da herske i Verden, Verden vil atter blive et Eden, fordi vi jo vandrer paa Guds Veje, naar vi lader Mennesker og Dyr nyde fuld Beskyttelse. Maatte dog hine

Ord opfyldes i deres Helhed, som Profeten Esaias har nedskrevet i sine Profetier i 2. Kapitel, Vers 2—4:

»I de sidste Dage (d. v. s. til den Tid, da den messianske Fylde behersker Folkeslagenes Liv og Virke) vil Herrens Huses Bjerg blive grundfæstet paa Bergets Tinde og ophøjet over Højene og alle Folk vil strømme til Ham. Og mange Folk vil valfarte did og sige: Kom, lad os drage op til Herrens Bjerg og til Jakobs Hus, at Han maa lære os sine Veje, saa at vi vandrer paa Hans Stier; thi fra Sion vil Loven udgaa og Herrens Ord fra Jerusalem. Da vil Han gøre Ret imod Folkene og Skel imod Nationerne (d. v. s. Gud og hans Lov vil herske), og de skal omsmede deres Sværd til Plove og deres Lanser til Leer, og Folk skal ikke mere drage Sværdet imod Folk, og heller ikke skal de mere øve sig til Kampen«.

Da — saaledes siger Profeten Esaias (11, 6—9) med Henblik paa Kristi Læres omskabende Indflydelse paa Menneskene og paa hele Naturen — da skal Ulven bo hos Lammet og Panteren hvile ved Siden af Bukken; Kalv, Løve og Faar skal græsse ved hinandens Side, og en lille Dreng skal føre dem. Kalv og Bjørn skal græsse sammen, deres Unger skal ligge roligt ved hinandens Side, og Løven skal æde Græs som Oksen. Pattebarnet skal fornøje sig ved Giftslangens Smuthul, og den endnu ikke afvænnede vil strække sin Haand ind i Basiliskens Hule. De gør ikke Fortræd og dræber ikke paa hele mit hellige Bjerg; thi Jorden er opfyldt med Herrens Erkendelse, ligesom Vandene bedækker Havbunden.«

Saa vidt Profeten Esaias, hvis Ord finder dyb, fryde-

fuld Genklang i ethvert følede Hjerte og udløser en lykkefyldt Stemning, som jeg lader klinge ud i følgende Ønske:

O, saa kom hid, du skønne, du lykkelige Tid, som yder Mennesket og Dyret fuld Beskyttelse! Kom atter du tabte Paradis! Træd frem du Tid med den ideale Menneske- og Dyrebeskyttelse, kom og aabenbar dig! Maatte dog enhver af os handlekraftigt hjælpe med til, at den Tid snart, ja snart maa komme!

PAA NORDISK SUNDHEDSFORLAG, KØBENHAVN,

faas bl. a. følgende Sundhedslitteratur :

Nr.	1.	<i>Mich. Larsen</i> : »Naturhelbredelsen«	3,00
»	5.	<i>Ottosen</i> : »Hærdning for Sundhed, Livskraft og Evnerigdom«	4,00
»	6.	» »Vort Undertøj«	0,75
»	80.	» »Den første Hjælp« ved pludselig Sygdom etc.	3,00
»	94.	» »Fysiske Kurmidler«	1,00
»	95.	» »Vidundermaskinen«	0,50
»	96.	» »Søvn og Sovebetingelser«	0,15
»	97.	» »Kostforskrifter«:	
		Nr. 1. Fedende Kost	0,15
		Nr. 2. Afførende Kost...	0,15
		Nr. 3. Affedende Kost...	0,15
		Nr. 4. Sukkersyge-Kost..	0,15
		Nr. 5. Skaanende Kost .	0,15
		Nr. 6. Mavesyre-Kost ..	0,15
Nr.	40.	<i>Ottosen</i> : »Rational Ernæring og Madlavning« Ernæringslære og Kogebog – Et enestaaende Standard Værk for Sunde og Syge. Allerede solgt i ca. 26,000 Ekspl.	15,00
»	93.	» »Vegetarisk Kogebog«.....	3,50 4,50
»	92.	<i>Houmøller</i> : »Det vegetariske Køkken«.....	4,00
»	42.	<i>Lindberg</i> : »Vegetarisk Kogebog«	4,50

Nr. 60.	<i>Schrøder</i> : »Hjemmebagning«	0,25
» 59.	<i>Egerød</i> : »Sommerdrikke o. a. Drikkeopskrifter«	0,25
» 100.	<i>Aagaard</i> : »De to Slags Vin«	0,10
» 107.	<i>Budde-Lund</i> : »De Fede og de Magre«	1,00
» 108.	» »De Nervøse«	1,00
» 77.	<i>Panduro</i> : »Det seksuelle Spørgsmaal i Hjem og Skole«	3,00
» 78.	» »Vore Drenges og Ynglinges seksuelle Opdragelse«	3,00
	Begge indbundne i et Bind	7,00
» 98.	<i>Kaj Nielsen</i> : »Kærlighed og Erotik«	0,50
» 99	» »Moral og Livsførelse«	0,50
» 37.	<i>Borup</i> : »Det store Brændoffer« — mod Vaccination	0,25
» 57.	<i>Kristensen</i> : »Bibelen« — »Forbud«	1,00
» 82.	<i>Bendixen</i> : »Kreaturløst Jordbrug«	1,00
» 101.	<i>Ullmann</i> : »Tanker om Dyrebeskyttelsen«	0,50
» 51.	»Vore Sange« — Sundhedssange m.m.	0,50
» 12.	<i>Maja Angelo</i> : »Vegetariske Opskrifter«, 5. udg.	0,60
» 18.	— »75 Kartoffelopskrifter«, 3. udg.	0,50
» 21.	— »Vegetarisk Paalæg og Salater«, 2. udg. ...	0,50
» 19.	<i>N. Klougart</i> : »Jordbrug uden Kreaturhold« ...	0,25
» 13.	<i>Mich. Larsen</i> : »Vegetarismen & Næringsinstinkterne«	0,10
» 14.	<i>Benno Buerdorff</i> : »Næringsværdien af Frugt« ..	0,10
» 15.	<i>Maja Schrøder</i> : »Henkogning og Tørring af Frugt og Grøntsager«	0,10
» 16.	<i>Mich. Larsen</i> : »Badebehandling i Hjemmet« ...	0,10
» 17.	— »Hvad er den bedste Kost for Moderen under Svangerskab og Diegivning samt for Smaa-børn under og efter Afvænningen?«	0,10
» 20.	— »Børnesygdomme«	0,10
	»Vegetarisk Tidsskrift« pr. årgang	4,00
	»Sundhedsbladet«. Et stort, smukt, illustreret Tidsskrift. Udgaar maanedlig. Red. Overlæge Carl Ottosen, Skodsborg. Pris pr. Aargang	8,00
	<i>Dehn</i> : »Er det godt at ryge?«	0,25
	<i>Hansen</i> : »Vegetariske Retter«	0,50
	» »Henkogning af Frugt og Grøntsager«	0,75
	<i>Lund</i> : »Raakost i Praksis«	0,50
	<i>Ude</i> : »Menneskebeskyttelse eller Dyrebeskyttelse«	0,75

Bestilles i Boghandelen eller i »Nordisk Sundhedsforlag«, Istedgade 7, København V., Telefon Vester 3509.

DIS-Danmark

1 1 9 8 9 2